

1397

מדינת ישראל
הכנסת

ש.פ.

פרוטוקול מס' 19 / ב

מישיבת ועדת השירותים הציבוריים, שהתקיימה
ביום ג', ד' באדר א' תשי"ז - 5.2.57, בשעה
9.00 בבקר.

נכחו - חברי הוועדה:

- ס. ארם - היו"ד
- ב. ארדיטי
- ד. הקטין
- כ"צ הראל
- פ. זוארץ
- י. כמיס
- ש. כפרי
- י. ניצני
- ד. נצר
- ר. צברי

מוזמנים:

מר ברסלע - מנהל משרד הסעד.

- סדר-היום:
- א) קבלת מסקנות ועדת-המשנה לענין בית-חולים צפת;
 - ב) קבלת מסקנות ועדת-המשנה לענין ייבוא הנגדים;
 - ג) קבלת אינפורמציה על תקציב משרד הסעד.

- - - - -

אני פותח את הישיבה.

היו"ר ס. ארם:

רצוני לקרוא בפניכם את מסקנות ועדת-המשנה
לענין בית-חולים "הדסה" בצפת.

המסקנות הן כדלהלן:

1. לנוכח ירידת מספר חולי השחפת וצמצום הצורך במיטות לחולים אלה במדינה, במידה שהעליה הזורמת ארצה מארצות שונות, כולל גם נגועות שחפת, לא תשפיע לרעה; וכן בהתחשב עם הקטנת הערך של הגורם האקלימי בריפוי השחפת, עם התפתחות שיטות הריפוי החדשות, - מכירה הוועדה כי אין עוד צורך לקיים את בית-החולים בצפת במיוחד לחולי שחפת, כפי שקויים עד עתה ע"י "הדסה".
2. לעומת זאת, מוצאת הוועדה כי ישוּכי הגליל העליון, המונים 50.000 נפש לערך, זקוקים וזכאים לקיום בית-חולים כללי בצפת, שבשביל עיר זו, הוא משמש גם גורם כלכלי חשוב במשך עשרות שנות קיומו בו.
3. בית-החולים של "הדסה" בצפת, על המיבנים המותאמים שלו וסדוריו הפנימיים, ראוי בהחלט לשמש גם כבית-חולים כללי לאיזור הגליל העליון, נוסף על השיקול שיש למנוע סגירתו ואת הוצאתו מתחום העיר צפת.
4. מתוך האמור, ממליצה הוועדה על המשכת הקיום של בית-החולים בצפת אגב העברתו לתפקידי בית-חולים כללי באופן הדרגתי, תוך השארת מחלקה לחולי שחפת במסגרתו.
5. רצוי עם זאת, שבית-החולים בצפת יישאר להבא בבעלותה של "הדסה", ביחוד כשזו עומדת להפסיק מלקיים את בית-החולים שלה בבאר-יעקב.
הוועדה מציינת בסיפוק את הודעתו של מנהל "הדסה", בהופעתו בפניה, על נכונות "הדסה" להשתתף מכל מקום בהחזקת בית-החולים בצפת גם כאשר הוא יעבור לרשות משרד הבריאות, בלי להקטין גם את חלקה בהוצאות לגבי שנת הכספים הקרובה 1957/58.
6. מן הראוי שלא יצומצם מספר המיטות הכולל הקיים כיום במוסד זה, אך במקרה שיימצא הכרח בצמצום מסויים, יבוצע הדבר כפי ראות עיני משרד הבריאות, ובלבד שתמנע סגירת המוסד או הוצאתו מתחום העיר צפת.

לגבי הסעיף האחרון רצוני להעיר: האם אינכם סבורים כי המשפט: "מן הראוי שלא יצומצם מספר המיטות... וכו'", האם אינכם סבורים שזה עלול להשפיע על אנשי צפת? הרי שמענו מבאי-כוח משרד הבריאות, שלא רק שלא יצומצם אלא יורחב.

אין תקציב והממשלה אינה יכולה להוסיף למטרה זו.

ב"צ הרצל:

להיפך, הם חושבים כי מבחינת השירותים זה לא יצומצם.

היו"ר מ. ארם:

אם תקרא את הפרוטוקול, תראה שלא תהיה להם ברירה אלא לסגור. ואני אומר אחרת, שאף אם

ב"צ הרצל:

לא תהיה להם ברירה אחרת, אזי יצמצמו את מספר המיטות ובלבד שתמנע סגירת המוסד.

ר. הקטיון:
לגבי תוכן הדברים, אינני מתנגדת.
הייתי מציעה להסתפק בהחלטה שאנו סיכמנו,
שאין לסגור את בית-חולים "הדסה" בצפת. מוטב לא להזכיר את ענין צמצום
או הרחבת המוסד. (ב"צ הראל: בתקציב הקיים, אין ברירה אלא להזכיר זאת).

אם נכתוב זאת, מה זה יוסיף לנו?
האם זה יבטיח שלא לסגור? נראה לי שבתוכן זה, זה לא יקבע אם יהיה תקציב
או לא יהיה תקציב. זה רק ישפיע על האנשים.

היו"ר מ. ארם:
אני מבקש בכל לשון של בקשה שסעיף זה
ימחק, אין צורך בו, הוא רק מרגיז.

ב"צ הראל:
מדוע הובאה כל הנעיה הזו בפנינו?
- משום שרוצים לסגור את בית-החולים.

ש. כפרי:
מדוע חבר הכנסת הראל רואה בזה כסעיף
עיקרי, והוא רואה בו מעין פשרה?
(ב"צ הראל: כי אינני רוצה שבית-החולים ייסגר). אם כן, תקרא סעיף
4, האומר: "מתוך האמור, ממליצה הוועדה על המשכת הקיום של בית-החולים
בצפת אגב העברתו לתפקידי בית-חולים כללי באופן הדרגתי, תוך השארת
מחלקה לחולי שחפת במסגרתו". בזה יש להסתפק. ע"י קיום סעיף 6, אתה
מוסיף פרטים אשר עלולים לגרוע ולא להוסיף.

ב"צ הראל:
אף אחד מהסעיפים הללו אינו נותן את הפתרון
התקציבי. כל השאלה התעוררה עקב התקציב.
גם משרד הנדיאות מוכן לתת את אותו התקציב שנתן עד כה. בית-חולים כללי
עולה הרבה יותר ביוקר - ב-20-30 אחוז - מבית-חולים לחולי שחפת, ולכן
אמרתי, שמוטב לקיים בית-חולים כללי, למרות שזה עולה יותר ביוקר, ואף אם
ימצאו הכרח לצמצם את מספר המיטות. לדעתי, זוהי התשובה לשאלה שהובאה
בפנינו.

היו"ר מ. ארם:
אינני חושב שזהו הדבר המכריע בתקציב.

אנחנו אמרנו שאין לסגור ואין להוציא את
בית החולים, זה הכל. על כל פנים, אני מצביע ענין זה.

ה צ ב ע ה

בעד מחיקת סעיף 6 כמוצע במסקנות ועדת-המשנה - 4

בעד השארת סעיף 6 כמוצע במסקנות ועדת-המשנה - 5

הוחלט להשאיר סעיף 6 כמוצע במסקנות ועדת המשנה

ב. קבלת המלצות ועדת המשנה בענין ייבוא הבגדים

היו"ר מ. ארם:
רצוני לקרוא בפניכם את המלצות ועדת המשנה
בענין ייבוא הבגדים:

ועדת השירותים הציבוריים דנה בייבוא בגדים חדשים וישנים
המתקבלים ע"י ארגונים ציבוריים כמתנה, ומעבירה בזה את
החלטותיה לממשלה.

זה שנה נמשך משא-ומתן עם ועדה בין-משרדית על אופן חלוקת
הבגדים, וע"י כך הופחת במידה רבה משלוח הבגדים וחלוקתם
לנצרכים. המצב החמור בו נתון חלק ניכר של האוכלוסיה
בארצנו לרגל חוסר עבודה והעליה הגדולה, מחייב הסדר דחוף
של הבעיה הנ"ל. ולכן ועדת השירותים הציבוריים מציעה:

א. הגדרת סוג הארגון הרשאי לקבל בגדים
ארגון ארצי מוכר אשר בבעלותו רשת מוסדות לטיפול וחינוך
והוא עוסק בעבודה סוציאלית בטיפול במשפחה.

ב. רשיונות ייבוא
הבאת בגדים תבוצע רק על יסוד רשיונות ייבוא.
משלוח בגדים שהובא ללא רשיון, ייסר לרשותה של הוועדה
הבין-משרדית.

ג. טיב הבגדים
בגדים חדשים מובאים למוסדות סגורים ומעונות-יום בלבד,
לשימוש העצמי ובהתאם לצרכים הממשיים.
בגדים ישנים יחולקו לפי הוראות הוועדה הבין-משרדית.

ד. מי ממונה על חלוקת הבגדים.
(א) ועדת בין-משרדית בשיתוף נציגי ארגונים גדולים;
(ב) על הבצוע במקומות - ועדה ציבורית מקומית בשיתוף עובדי
סוציאלית.

ה. הפרשה לשווקים
כירור ומיון הבגדים ייעשה במחסני הארגונים. לאחר שאחוז
מוסכם יופרש לשווקים - תועבר הכסות שנותרה למחסני הסעד.

ו. הוצאות
הוצאות הקשורות בהובלה, מיון והעברה למחסני הסעד - תחולקנה
בהתאם לכסות הבגדים הנקבעים לשמוש הארגון.

ב. ארדיטי:
לא השתתפתי בישיבות ועדת המשנה - אשר אני
חבר בה - משום שהייתי חולה.

רצוני לומר, כי הנני מתנגד לצנטרליזציה
ופיקוח. אני מציע שתהיה דצנטרליזציה וכמו כן שלא יהיה פיקוח. אם
אנחנו נקבל כמוצע פה, זאת אומרת שאנו נהיה מוכרחים לוותר על הושטת העזרה
מטעם הארגונים הקטנים.

(ב) פה נאמר, כי הבאת הבגדים תבוצע רק על יסוד רשיונות ייבוא. הרי אנו לא לחמנו נגד זה. כשאנו אומרים מי זכאי להביא ומי לא, יהיה בזה משום פרוטקציה. אני מציע שייבוא זה יהיה חפשי.

ב"צ הראל:
אני רוצה להעיר באותה רוח, וחושבני שיהיה צורך לתקן כמה דברים.

בנוגע לרשיונות ייבוא - אני בעד זה שייבוא הבגדים יבוצע רק על יסוד רשיונות ייבוא. מי שמביא ללא רשיון - המסלוח יעבור לרשותה של הוועדה הבין-משרדית.

היו"ר מ. ארם:
הוועדה הבין-משרדית קיימת כל הזמן.

ב"צ הראל:
הרי ועדה זו לא מחלקת בעצמה את הבגדים. הארגון לא יוכל לייבא ללא רשיון.

הייתי רוצה שהבגדים הנשלחים לאנשי המעברות לא ילכו ל"ישיבות".

ועוד: סעיף ג' אומר: בגדים ישנים יחולקו לפי הוראות הוועדה הבין-משרדית...

היו"ר מ. ארם:
בסעיף ד' נאמר - בשיתוף נציגי הארגונים הגדולים

ב"צ הראל:
אני מבין שסעיף ג' מכוון לזה, שבגדים חדשים יובאו רק למוסדות סגורים; לבנים לא-חדשים, יחולקו ע"י הארגונים ויהיו מיועדים לא למוסדות סגורים. הכוונה היא להגביל את ייבוא הבגדים החדשים, שהם לא יחולקו. ומה פה כתוב? - שהבגדים יחולקו ע"י הארגונים ובפיקוח הוועדה הבין-משרדית.

לגבי סעיף ד' אני מציע שיהיה כתוב: ...בשיתוף נציגי ארגונים מאושרים, ועוד לגבי סעיף זה: החלוקה צריכה להיות לא ע"י ועדה בין-משרדית, אלא - החלוקה תהיה ע"י הארגונים בפיקוח הוועדה הבין-משרדית.

ר. הקסין:
אינני זוכרת אם חבר הכנסת הראל השתתף בדיון הממושך שהיה בוועדה. אחרי הדיון הזה הוסבר לנו שאנו איננו כה חפשיים בהחלטותינו משום שקיימת החלטת הממשלה בענין זה, אשר שם היא מגבילה אותנו בצעדים.

הוברר לנו כי היתה התחרות עצומה, וייבוא זה פגע בתוצרת הארץ. לכן נקבעה ועדת בין-משרדית לענין זה, והיא החליטה שבגדים חדשים יהיו מיועדים אך ורק למוסדות סגורים, ועל הבגדים הישנים - שיהיה פיקוח על חלוקתם. בהחלטה זו נאמר, כי הוועדה היא אשר תחלק את הבגדים. אנחנו התנגדנו ואמרנו שצריך לשתף את הארגונים, והדגשנו שיהיו שם ארגונים סוכרים.

(ב) אני חושבת כי הפסקה השניה שבסעיף ג', האומרת "בגדים ישנים יחולקו לפי הוראות הוועדה הבין-משרדית" - אין צורך בה.

ד. נצר:
רצוני לעמוד על כמה דברים ובמיוחד אני רוצה להסביר זאת לחברי הכנסת ארדיטי והראל.

אנו רצינו למנוע שמייבוא זה יצא דבר רע. בענין חלוקת הבגדים, זוהי בדרך כלל בעיה קשה מאד. רבותי, לו הייתם משתתפים פעם אחת בישיבות, אז הייתם רואים איזה אינסטינקטים זה מעורר.

אנחנו לא דנו בבעיה זו בינינו לבין עצמנו, והגענו למסקנות אלה משום שרצינו לעשות זאת מהר.

ניחם לבגדים חדשים - אין ויכוח.

ישנם ילדים יחפים, אין ספק, ישנן עובדות על כך; אולם ישנן גם עובדות שמשאירים את הבגדים בבתינו על מנת לקבל עוד. קשה בעיה זו, ואני מתקשה בפתרונה - כיצד לחלק את הבגדים. לכן חושבת אני, שמוטב יהיה לכתוב "ארגונים מוכרים" ולא ארגונים גדולים.

שמענו כי 730 מוסדות מטפלים בייבוא הבגדים. זה פשוט איום, כל אחד וכל מי שרוצה מבקש ומביא. כמוכן, כפי שאמרת קודם לכן, בעיה זו קשה ולידי הסדר אידיאלי אנו לא נגיע. ולכן אני מציעה, שבסעיף ג' יהיה כתוב: חלוקת הבגדים תיעשה בפיקוח הוועדה הבינמשרדית.

באופן מעשי, הארגונים לא נמצאים במקומות קטנים; במקומות גדולים, כמו בערים, מוקמים מחסנים ע"י הרשויות המקומיות בשיתוף הארגונים הציבוריים במקום.

הוועדה הציבורית מורכבת מבאי-כוח הארגונים, הרשות המקומית, העובדת הסוציאלית.

ב"צ הראל: היתית אומר, שוועדה ציבורית תטפל בזה.

מר ברסלע: אני מרשה לעצמי להעיר מספר הערות:

אילו הממשלה היתה מקבלת את ההמלצות הללו, היתה נתקלת בקשיים רבים. קודם כל, היא היתה נתקלת בקשיים בסעיף א' - הגדרת מושג הארגון הרשאי לקבל בגדים. בזה אתם קובעים מלכתחילה מי רשאי לקבל בגדים. ע"י הגדרה זו אתם פוסלים גופים אחרים אשר הם אינם מטפלים במשפחה. לפי הגדרה זו, צריך להיות ארגון ארצי מוכר, אשר לו מוסדות והוא עוסק בעבודה סוציאלית. רצוני לומר, כי ישנן "ישיבות" עם פנימיות, המקבלות משלוחי בגדים, וע"י כך אתם שוללים מהם משלוחים אלה. ועוד: על יד "בקר-חולים" ישנו מוסד המטפל בחולים מתנוונים. מקבלים משלוחים גם בשביל החולים האלה, בהתאם להגדרה זו, אסור יהיה להם לקבל.

אם לזה התכוונתם, ודאי שאין זה טוב. הממשלה תיתקל בקשיים עצומים.

ועתה, רצוני לשאול אתכם: לא ברור לי סעיף ג' - סיב הבגדים, אם יתקבל משלוח, יוכנס למחסן, ובמחסן ייעשה הבירור והסיון של הבגדים, ובסעיף ה' כתוב: לאחר שאחוז מוסכם יופרש לטווקים. יוצא, איפוא, שסוללים מאותו ארגון אפילו מוסדותיו את המשלוחים.

מי ממונה על חלוקת הבגדים? ארנונים ציבוריים מקבלים משלוחים. לאחר שהם סמיינים בשביל מוסדותיהם, הם שולחים את העודף למשרד הסעד. נביח, שיביאו למחסן בתל-אביב. מה יעשו עם כל העודף שיהיה להם? הוועדה הבין-מסרדית תאמר לשלוח אותם למעבדות. ומי יבצע זאת? ברור הדבר שבכל מקום ומקום תהיה ועדה בין-מסרדית. אבל אם יחליטו לשלח לקרית-שמונה, מי ישלח? מי יחלק?

בהתאם למה שמנווט פה, אינני יודע מה יעשה משרד הסעד במקרה זה. אכן הוא איננו מופיע פה, אך הוא מופיע בעילום שם. אם נחוצה ועדה בין-מסרדית, אזי היא נחוצה בכדי לקבוע את רשימות הייבוא; היא בוחנת וקובעת איזה הוא הארגון שיקבל ייבוא, גודל הארגון וכו'. כן היא מסליצה על כמות הבגדים החדשים הנחוצים לארגון המבקש, איזה הוא סוג הבגדים, הוא הדין לגבי הבגדים הישנים.

לדעתי, צריך לנסח מסקנות אלה מחדש - וחברי הוועדה יודעים בערך, את התוכן להם התכווננו - על מנת שלא יצאו דברים הפוכים.

הי"ר ט. ארם: אני מציע להחזיר ענין זה לוועדה המסנה, והענין ידון לפי כל ההערות שנשמעו כאן.

ג. הקטין: לדעתי אלה הם חלוקי דעות רציניים ולא הערות.

ט. כפרי: בעקבות דברי יושב-הראש - להחזיר זאת לוועדה המסנה לאור ההערות, אני מציעה שיהיה דיון כאן מסוים שחלוקי הדעות שנתגלעו כאן הם עקרוניים.

ה נ ח ל ט
לקריש ישיבה מיוחדת - בנוסף לישיבת הוועדה
השבועית הרגילה - לענין המסקנות בכע"ת ייבוא
הבגדים.

הי"ר ט. ארם: אנו עוברים לסעיף אותו קבענו בסדר-היום: תקציב משרד הסעד.

ג. תקציב משרד הסעד

מר ברסלע: נראה לי כי מתפקידי לתת הסבר לכמה פרטים שבתקציב, ואני מבין שהעיקר יהיה בשאלות שיוצגו לפני. וההסברים שאוכל להמציא לחברי הוועדה.

ההצעות של/ התקציב הזה הוא קומפרומיס בין הדרישות של
משרד הסעד לבין/ משרד האוצר. גם לאחר ההצעה שלנו הראשונית, היא לא
באה לענות על כל הצרכים והדרישות, אלא בהתחשב עם המציאות והכלים
הקיימים.

צריך לדעת שיטנם שני סעיפים עיקריים
בכל הפעולות של מסרד הסעד, והם: המחלקה לארגון ופיקוח בלסכות,
או העבודה של לטכות הסעד הן ברטויות המקומיות והן במקומות בלתי-
מאורגנים, והמחלקה לטיפול בילד ובנוער. לאחר מכן באה המחלקה של
רשות חסות הנוער, לפי הגדרת החוק, והמחלקה לסיקום. חלוקי הדעות
בינינו לבין האוצר היו פעיקר בסעיפים אלה.

הפעולה בלסכות הנעסית ע"י המחלקה לארגון
ופיקוח בלסכות כוללת גם את המיעוטים וגם את העולים החדשים. התקציב
הזה, הכולל את הפעולות, הוא 4.632.600 ל"י. מתוך סכום זה נועדו
מיליון ו-43 אלף לירות לרשויות המקומיות: למעברות שליד הרטויות
המקומיות, ואשר האחריות מוטלת על מסרד הסעד בכל מאת האחוזים, נועד
סכום של 1.791.000 ל"י; בלסכות, המתנהלות ישר על ידינו, במקומות
חסרי רשות מוניציפלית - כמו ראש העין - נועד סכום של 1.193.000 ל"י.
עוד סכום של 120.000 ל"י נועד לעולים חדשים אשר יגיעו במסך השנה.
אין יודעים מראש היכן יהיה הפיזור של עולים אלה. הסכום נקבע על יסוד
חישוב של 60 אלף עולים סיגיעו במסך השנה.

מהו המספר השנוי במחלוקת בינינו לבין האוצר?
- האוצר הציע להפחית סכום של 550.000 ל"י בסעיף תמיכה בזקנים אשר הטיפול
בהם עבר למוסד לביטוח לאומי. כידוע לכם, קרוב לשלוש שנים ביטחנו זקנים
שהיו בני 63, 64, 65 שנה בביטוח לאומי ואנחנו שלמנו דמי הביטוח בעד
הזקנים שהיו במעברות. חוץ מזה, השתתפנו ב-25% בתשלום הפרמיה ע"י
הרשויות המקומיות בעד הזקנים שבתחומם, משום שרצינו לעודד את הרטויות
בליטוח הזקנים, הציגו שיבוצא העת, גם אלה ימשיכו לקבל קיצבות זיקנה.
ראשון בוטחו כמה אלפים זקנים. - תסכום הממוצע שאנו משלמים בתמיכה לכל
זקן הוא בערך 17-18 ל"י לחודש. המוסד לביטוח לאומי ישלם 37 ל"י
ליחיד, ולזוג - 42 ל"י. עכשיו זה עלה והוא מגיע ל-55 ל"י. מכל מקום,
זהו סכום העולה בהרבה על מה שאנו משלמים לזקנים.

צריך לדעת שיטנם שני סעיפים עיקריים

בכל הפעולות של יסוד הסעד, במאנו והתקציב, והוא יגיע לדעת מהו
מספר הזקנים שהם למעלה מ-60 שנה, ומספר הזקנים שהם למטה מ-60 שנה.
החוקרים, ההתקנים הנמצאים במספר וול מחלקות, שאינם מקובלים, הוא 1979;
המספר הזקנים שהגיעו לאחזקתם והמחלוקת הוא 3944; והתקציב מאלה את
המספר הזקנים שעלד אלדנו עמחודש עילי 1956; איננו יודעים, כי אין לנו
עדיין נתונים, אך ההשערה היא כי מספרם יגיע ל-1100.

הפעולה בלסכות הנעסית ע"י המחלקה לארגון
ופיקוח בלסכות כוללת גם את המיעוטים וגם את העולים החדשים. התקציב
הזה, הכולל את הפעולות, הוא 4.632.600 ל"י. מתוך סכום זה נועדו
מיליון ו-43 אלף לירות לרשויות המקומיות: למעברות שליד הרטויות
המקומיות, ואשר האחריות מוטלת על מסרד הסעד בכל מאת האחוזים, נועד
סכום של 1.791.000 ל"י; בלסכות, המתנהלות ישר על ידינו, במקומות
חסרי רשות מוניציפלית - כמו ראש העין - נועד סכום של 1.193.000 ל"י.
עוד סכום של 120.000 ל"י נועד לעולים חדשים אשר יגיעו במסך השנה.

אם זה-הסלע: מראש היכן יהיה הפיזור של עולים אלה. הסכום נקבע על יסוד
חישוב של 60 אלף עולים סיגיעו במסך השנה, ואלה הנמצאים במוטבי
זקנים אחרים. במלב"ן בלבד יטנם כ-4000 זקנים. ידוע לי כי כ-1200
מהם מבוטחים. התכנית שלנו הייתה, לשלם גם לזקנים מאלה שהם בגיל גבוה
הקבוע בחוק לביטוח לאומי של 550.000 ל"י בסעיף תמיכה בזקנים אשר הטיפול
בהם עבר לביטוח לאומי. כידוע לכם, קרוב לשלוש שנים ביטחנו זקנים
שהיו בני 63, 64, 65 שנה במעברות. חוץ מזה, השתתפנו ב-25% בתשלום הפרמיה ע"י
הרשויות המקומיות בעד הזקנים שבתחומם, משום שרצינו לעודד את הרטויות
בליטוח הזקנים, הציגו שיבוצא העת, גם אלה ימשיכו לקבל קיצבות זיקנה.
ראשון בוטחו כמה אלפים זקנים. - תסכום הממוצע שאנו משלמים בתמיכה לכל
זקן הוא בערך 17-18 ל"י לחודש. המוסד לביטוח לאומי ישלם 37 ל"י
ליחיד, ולזוג - 42 ל"י. עכשיו זה עלה והוא מגיע ל-55 ל"י. מכל מקום,
זהו סכום העולה בהרבה על מה שאנו משלמים לזקנים.

צריך לדעת שיטנם שני סעיפים עיקריים
בכל הפעולות של יסוד הסעד, במאנו והתקציב, והוא יגיע לדעת מהו
מספר הזקנים שהם למעלה מ-60 שנה, ומספר הזקנים שהם למטה מ-60 שנה.
החוקרים, ההתקנים הנמצאים במספר וול מחלקות, שאינם מקובלים, הוא 1979;
המספר הזקנים שהגיעו לאחזקתם והמחלוקת הוא 3944; והתקציב מאלה את
המספר הזקנים שעלד אלדנו עמחודש עילי 1956; איננו יודעים, כי אין לנו
עדיין נתונים, אך ההשערה היא כי מספרם יגיע ל-1100.

למה רצינו לשלם לזקנים אלה שאינם מבוטחים?
- קיים מצב מזעזע בעיקר לגבי זקנים בודדים, זוג זקנים הצריכים להתקיים על 35 לירות, נתון במצב קשה, לכל הדעות, למרות שאין הם צריכים לשלם שכר דירה, מסים, מים ועוד. אלה הם חיים מנוונים. זהו נימוק אחד.

(ב) זקנים אלה לא יבינו את השינוי שיחול ב-1 לאפריל. במעברה מסויימת יהיו כך וכך זקנים אשר יקבלו 37 ל"י כל אחד, ויהיו כך וכך זקנים אשר יקבלו 17 לירות בלבד. כי הרי אין זה ביטוח רגיל. הלשכה שילמה עבורם. ישנם זקנים שלא ידעו שהם מבוטחים. דבר זה יגרום ודאי לגל של התמרמרות. אתה צריך לעמוד ולהסביר לזקנים אלה כי כך הם הדברים. אנו יודעים טוב יותר לא ניתן להיעשות ואנו נעמוד בפני קשיים חדשים שבהם ייתקלו העובדים הסוציאליים.

ועוד גורם אחד: העולים ממזרח אירופה מהווים בעיה מיוחדת. הם באים מארצות שבהן היו נותנות להם קיצבות זיקנה. ודאי שיימצאו כאלה שלא יהיה נכוח הקרובים לפרנסם. הם יטענו וידרשו, הם ישלחו מכתבים וכו'. אנו צריכים לדאוג שלא תהיה אפליה לטובה לגבי זקנים אחרים. הם צריכים להמשיך לקבל קיצבת זיקנה גם פה. שם הם, לעתים, קיבלו 60% ממשכורתם.

העליה מאירופה היא בהחלט בלתי-סלקטיבית, אבל היא הרבה יותר טובה משחשבו. ניתקל בקשיים גדולים כי זהו אלמנט אחר. ישנן פניות מצד האנשים, הם טוענים שיש ברצונם לעבוד. אחד מהונגריה, מחפש עבודה בסביל אשתו, הוא טוען כי היא היתה מסג'יסטית. ישנם רבים כאלה שהם בעלי מקצוע ורוצים לעבוד. ניהלנו מד"מ עם הסוכנות היהודית. הסוכנות מוכנה להשתתף בסכום מסויים לשם ביטוח זקנים אלה.

אנו חושבים שנצטרך להוציא כחצי מיליון לירות על זקנים שיגיעו החל מחודש יולי 1956. יתכן וסכום זה לא יספיק, ולכן אנו חושבים כי את הבעיה כולה נפתור ע"י הסכם עם הסוכנות וסלב"ן. זהו הדבר שיכולנו להעמיד אותו על בסיס איתן. אנו משתדלים לבטח את כל הזקנים המתקרבים לגיל זיקנה מבחינת ביטוח לאומי.

הדבר השני אותו אנו רואים כקיפוח הוא, קיפוח הערים הגדולות. אנחנו מודים שהתקציב שהוקצב לרשויות המקומיות איננו מספיק; אנחנו דרשנו סכום הרבה יותר גדול, אך הוא לא אושר. בעמוד 197 - עזרה למספחה ע"י הרשויות המקומיות, מציעים השנה קצת פחות מבשנה שעברה; היסוד הוא - הוצאת הזקנים הללו. האוצר הפחית סעיף זה בסכום של 130 אלף לירות בערך. הסכום שאושר לסעיף זה בשנה שעברה היה 1.175.000 ל"י. עכשיו אנחנו נקטין את השתתפותנו; ודבר זה יעורר גל של התמרמרות מצד הרשויות המקומיות הנתונות בטוב כספי קשה.

המחלקה השנייה שאני רוצה להעיר מספר הערות לגביה היא, המחלקה לטיפול בילד ובנוער. פה יש עליה בסכום של 450 אלף ל"י לעומת שנה שעברה. מתוך זה 243.500 לירות מועברות לרשויות המקומיות, אני מוריד מזה את משכורת העובדים, ההוצאות וכו', אז לפעולות נשאר סכום של 2.183.500 לירות. ואני אסביר מה יש פה.

243 אלף לירות - לרשויות המקומיות;
661 אלף לירות - למעברות; 63 לירות - לעולים. הכוונה היא לעולים שיגיעו תוך שנה זו. כאן מדובר על מוסדות מגורים. אחר כך, טיפול בילדים הנמצאים בחיק המספחה - 20 אלף לירות. וכאן פיתחנו דבר חדש, והוא שאיננו מוציאים את הילדים מחיק המספחה, אלא ביחד עם משרד הבריאות אנחנו מארגנים קבוצות במעברות ובשיכונים, וקבוצות אלה מקבלות הזנה וטיפול מיוחד. הן מקבלות גם הדרכה ומזון נוסף. ישנה גם השגחה שהמזון הנוסף הזה יקבלו הילדים הללו.

ועוד: יש לנו סעיף אחר - החזקת תינוקות לפני האימוץ - 30 אלף לירות. על פי רוב מתקבלים תינוקות הכולדים מחוץ לנשואים, או ממקרי אסון, או על פי אפוסטרופיות. קורה גם שנלקח תינוק מאם חולת-רוח או אם דבילית. ממניס אפוסטרופוס לקטין, מוסריס אותו למוסד עד אשר ילך לאימוץ. אי אפשר לסטור תינוק לאימוץ סתם בכה, כי הוא צריך לעבור נדיקות וכו'. זה לוקח זמן רב, לדעתנו גם יותר מדי זמן, לפעמים אפילו תקופה של שנה אחת. החזקת ילדים אלה במוסד עולה 30 אלף לירות.

הפעולה נגד המיסיון עולה 153 אלף לירות. בעיקר, זהו החזקת הילדים במוסדות שהם סייכים לגופים סונים.

השנה, אנחנו מסלמים לארגוני הנשים בעד הגנים ומעונות-יום סכום של 712 אלף לירות. בזה יש סינוי גדול מאד מסום שהעלינו את המחיר ומסום שהגדלנו את מספר הילדים. כידוע "אזע" סגר את הטפליות שלו.

לעבודה מונעת, מועדונים ומרכזי נוער והכשרה מקצועית - 110 אלף לירות.

הסעיף האחרון הוא, רשות חסות הנוער. לרשות זו ניתן מעמד מיוחד לגבי קטינים, לגבי נוער עברייני ולגבי ילדים הזקוקים לפחוק. הרשות היא של משרד הסעד. הסופס דן ילד עזוב עברייני, הוא קובע מה שדרוש וכו', ואילו את המוסד קובעת רשות חסות הנוער. לסעיף זה מוקצב סכום של 1.528.650 ל"י, לעומת 1,273,350 ל"י בשנה שעברה.

במסגרת חסות הנוער קיימים 14 מוסדות ללקויי גוף ושכל ולעבריינים צעירים בעלי אפשרות קליטה של 942 ילד. מתוך 14 מוסדות אלה, 8 מוסדות הם לנוער עברייני, אחד מהם הוא לבני המיעוטים; ו-2 מוסדות לבנות; אח"כ מוסד "ניב" בחיפה ואחר בירושלים; ו-4 מוסדות לנוער מפגר בשכלו. אלה הם ילדים אידייוטיים, דבילים קשים. המוסד החדש - הכפר השוודי - מופיע כאן.

אנו קבלנו את הכפר השוודי מעליית הנוער. למוסד זה מוקצב סכום של 50 אלף לירות. נכון שאין זה עונה לצרכים שלנו. בכפר השוודי יש מקום ל-120-130 ילד, אולם אנו נפעיל אותו נוקלוט בו רק 50 ילדים. במוסד רעננה נגיע ל-120 ילד, וכ-15 ילדים נוספים ייכנסו למוסד גבעת-שמס, ועוד 50 שנכנסים לכפר השוודי. התוספת תהיה ב-185 ילדים; זוהי תוספת גדולה. ודאי שיטנם רבים המחכים בתור, אבל לא כולם עברו את המיון. יתכן ויימצאו כאלה שלא יתאימו למוסדות שלנו. אין מקבלים ילד למוסד ללא תשלום; יש והשלכה מסלמת עבורו. החזקת ילד במוסד עולה 120 לירות לחודש.

ראיתם, ודאי, שהפחיתו לנו סכום של 50 לירות בסעיף של תרומת ליוניצף. באוצר ושבנו שפעולה זו אפשר לקטר עם הלסכה לניוע סכני. אך אחרי שמשרד ראס הממשלה, כנראה, לא בא על סיפוקו בדרישותיו על התקציב, יצא שלא הוכנס הסכום שט ואף אצלנו הוא אינו מופיע. מאידך, מוכרחים לשלם את דמי החברות שלנו ליוניצף. יהיה צורך למצוא 50 אלף לירות בטביל יוניצף.

כמו כן הופחת מתקציבנו הסכום שנועד לנפגעי ההסתננות בסך 24 אלף לירות כי בהתאם לחוק הועבר סעיף זה למוסד לביטוח לאומי.

בקטר לנפגעי ההסתננות רצוני לומר, כי משרד הסעד התסייג מהחוק וממסיך להסתייג. הוא צריך להיות סייך לחוק נפגעי הספר. זוהי בעיה לא רק של נפגעי הספר. (ב"צ הראל: החוק תוקן במידה מסויימת).

אנחנו היינו מטפלים רק בנפגעים כשהם נזקקים;
אנחנו טיפלנו גם בשיקומן של משפחות שנפגעו. היו משפחות אשר להן
הקצבו 5000-3000 לירות לשיקומן. אנחנו שילמנו להן גם מתקציבנו
וגם מתקציבה של הסוכנות, אם היו אלה משפחות מתיישבות. למעוף זה
מוקצב במוסד לביטוח לאומי סכום של חצי מיליון לירות לשנה זו, מפני
שיצטרכו לשלם רטרואקטיבית.

הודענו דבר אחד: איננו מסכימים לטפל
מכאן ולהנא בנפגעי ההסתננות, כי אם נטפל בהם כבכל מקרה סוציאלי אחר.
לא יתכן שחלק מנפגעים אלה יבוא על סיפוקו בביטוח לאומי, וחלק אחר
יבוא אלינו.

ביחס לשיקום סוציאלי, רציתי לומר כמה מלים:
בכניסתי לישיבה, שמעתי הערה לגבי מסיפנדיות, ובכן, רצוני לומר לכם
כי אין לי כל ספק שכמה שיקציבו כסף למסיפנדיות, זה לא יהיה מספיק.
גם הסוכנות, גם משרד החקלאות, משרד העבודה ומשרד החינוך מקציבים
מסיפנדיות.

קודם כל רצוני לומר, כי אנו משתתפים בוועדה
בה מיוצגת הסוכנות היהודית ומשרד החינוך, הדנה במתן מסיפנדיות.
בקרן הזאת, אגב, יש גם מסיפנדיות ל"ישיבות". אנו מתעניינים בילדי
עניים גם כשאננם מצטיינים בכשרונות מיוחדים. בעמוד 192 בספר התקציב,
סעיף (301) כתוב: מפעל מסיפנדיות למוסדות חינוך - 15 אלף לירות.
כאמור, אלה הן מסיפנדיות לתלמידים נזקקים מבחינה סוציאלית.

ד. צברי:
בעמוד 195 בספר התקציב, סעיף (304), מופיע
אותו דבר - החזקת תלמידים ומסיפנדיות -
28 אלף לירות.

מר ברסלע:
זהו התקציב של בית הספר לעבודה סוציאלית.

אנחנו דרשנו את השתתפותנו בוועדה בה מיוצגים
הסוכנות היהודים ומשרד החינוך, והם הסכימו לכך וגם תבעו את השתתפותנו
בקרן, ואנו התחייבנו לכך.

היו"ר מ. ארם:
אני מציע שאנו נפסיק עכשיו, ונמשיך בזה
בעוד שבוועיים.

להעמיד לסדר היום של הישיבה הבאה את
הסעיף הבא: תקציב משרד הבריאות. ה ר ח ל ט